

Solidarita

OD ANTIKAPITALISMU K REVOLUCI

SPECIÁL K DEMO 20.3.05

Irák v plameni svobody, demokracie a tak vůbec

V poslední době si začali „jestřábi“ v Bílém domě nasazovat roztomilé holubičí zobáčky. Snaží se získat na svou stranu státy, jež zpočátku vystupovaly proti invazi, ale co je mnohem horší, i lidi, kteří od počátku vystupovali proti válce.

Takže z TV slyšíme, že Irák bude spravovat „mezinárodní společenství“ (možná i OSN!), země je postupně stabilizovaná - její překážkou je pouze několik skupinek teroristických fundamentalistů z Al Kaida, a úspěšně demokratizovaná, čehož posledním dokladem jsou svobodné volby.

„Ani náhodou“, tvrdíme v následujícím článku.

Nenechme se mást. Vzpomeňme, čím bylo celé tažení ospravedlňováno. Co se týče zbraní hromadného ničení, přiznalo se nedávno nenápadně, že se již nehledají. O to hlasitěji se vytrubuje druhý oficiální důvod invaze, šíření svobody a demokracie.

Svobodu má G. Bush tak v lásce, že ji ve svém posledním inauguračním projevu zmínil celkem třicet šestkrát, např. takto: „existuje jen jediná síla v historii, která dokáže zlomit vládu nenávisti a hněvu a odhalit lži tyranů a odměnit naděje slušných a snášenlivých lidí. To je síla lidské svobody.“

Jakým způsobem je lámána vláda nenávisti a hněvu je známo ze zpráv mezinárodních humanitárních organizací o neustálém porušování lidských práv v Iráku.

Médii v ČR však neproběhla zpráva, že v plameni svobody se naposledy ohrálo již sto tisíc Iráčanů, kteří zemřeli od začátku invaze (Guardian). Vše v dobré tradici, kdy vlády USA lži tyranů odhalovaly sofistikovanou metodou instalace tyranů: Irán (1953),

Indonésie (1965), Kongo (1965), Chile (1973), Kolumbie (od r. 1990 do současnosti), či jejich podporou jako v Saudské Arábii či samotném Iráku v 80. letech.

Tvrdíme, že jako gumový obušek na oponenty se používá i slovo demokracie. Jeho skutečný obsah může být pro nás zjevnější právě na této válce. Během války bylo v ČR proti 80% (někdy se uvádělo 90%) lidí, přesto vláda zájmy občanů, jenž má reprezentovat, neprosazovala.

Břetislav Tureček měl vzápětí po volbách v Iráku oslavný komentář v Právu: „Fronty nadšených Iráčanů před volebními místnostmi napříč celým Irákem možná vypadaly poněkud kýčovitě. Zdá se ale, že o náladě v zemi, kde po 35 let o všem včetně bytí a nebytí rozhodovala jedna jediná strana, svědčí volební účast více než sýčkování zpoza hranic.“

Tvrdíme, a může to být považováno za nepřipustné univerzalistické houkání sýčka: v době, kdy jsou uvnitř hranic přítomna cizí vojska a země je dominována též

ekonomicky, není možno hovořit o sebeurčení Iráčanů. O stěžejních vojenských a ekonomických záležitostech rozhodují stále USA. Volby v Iráku hodnotíme jako snahu o legitimizaci okupace, která by mimo jiné umožnila USA zapojit do akcí v Iráku Evropskou unii a OSN.

Samotná volební účast nese svědčí o názorech obyvatel Iráku na nový režim, výše zmíněný citát svědčí více než o čemkoli jiném o touhách B. Turečka, aby byl nový režim přijat obyvatelstvem. Často se totiž hovoří o tom, že volby sice bojkotovala drtivá většina obyvatel v sunnitských oblastech, šíité však nikoliv, to znamená že v podstatě schvalují to, co se v zemi děje. Jenže že se šíitská populace, zúčastnila voleb neznámá, že je pro okupaci Iráku. Takto hodnotil náladu v hlavní šíitské lidové čtvrti v Bagdádě komentátor Washington Post Antony Shadid:

„Rozšířené jsou výzvy na voličstvo, které začalo být unaveno a rozčarováno krveprolitím války... na jedné straně silnice slibovaly

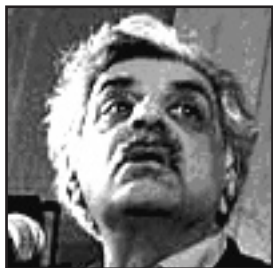
transparenty s hlasováním novou éru stability. Na druhé přidělovaly volbám funkci nejistějšího způsobu, jak ukončit okupaci, jež se stává čím dál více nepopulární. „Bratři Iráčané, budoucnost Iráku je ve vašich rukou. Volby jsou ideálním způsobem, jak vystrnadit okupanty z Iráku“, proklamuje jeden bílý transparent.“ (7. prosinec 2004)

Ke gumovému používání slova demokracie se vyjádřil známý britský historik Eric Hobsbawm takto: „...úsilí o šíření demokracie vytváří iluzi, že v demokracii rozhodují voliči. Ale je tomu skutečně tak? Víme nyní mnohé o tom, jak bylo přijato rozhodnutí zaútočit na Irák, a to ve dvou nezpochybnitelně demokratických zemích: v USA a v Británii. Toto rozhodnutí přijaly tajně malé skupinky lidí - skoro vůbec se to nelišilo od toho, jak se rozhoduje v zemích nedemokratických.“

Martin Šaffek,
Jan Májiček

Tariq Ali o impériu a těch, jež mu vzdorují

Dva roky poté, co proběhla invaze do Iráku, poskytuje rozhovor novinám naší sesterské organizace SWP „Socialist Worker“ spisovatel a aktivista Tariq Ali, a to o americké strategii na Blízkém východě a nárůstu iráckého odporu proti okupaci.

Irácký odpor je Bushem a Blairem demonizován a jsou mu dávány nálepky jako „teroristé“, „stoupenci Saddama Hussaina“, „islámští fundamentalisté“ a podobně. Jaké jsou tvé názory ohledně iráckého odporu?

Každé hnutí odporu proti imperialismu bylo označováno jako teroristické – Mau Mau v Keni bylo demonizováno a s krutostí pronásledováno Brity, alžírská Národněosvobozenecká fronta Francouzy; ve Vietnamu zase Američany a před tím Francouzy.

V současném Izraeli nazývá Arien Šaron Palestince teroristy, v Rusku utápí Vladimír Putin ve jménu boje proti terorismu v krvi Čečensko, Bush a Blair útočí na tradiční občanská práva. Těžko někoho překvapí, že irácký odpor je charakterizován ve stejném stylu.

Samozřejmě, prostředky používané k vyhnání imperiálních okupantů jsou určovány povahou okupace. Brutalita a systematické mučení, které používají, je už dobře zdokumentována. Jak by tedy mohl být odpor něco krásného?

Jak se dá srovnat boj

mezi imperialismem a odporem v Iráku s bojem proti francouzské koloniální nadvládě v Alžíru nebo bojem proti USA ve Vietnamu? Změnil se nějak postup impéria? Je povaha odporu jiná?

Postup impéria se vůbec nezměnil. Údaje hovoří o dvou milionech mrtvých Vietnamců a padesáti tisících padlých amerických vojáků. Dodnes jsou známy údaje o asi 100 000 mrtvých Iráčanech a 1500 mrtvých amerických vojáků. Proporce se nemění.

Co se změnilo je svět, ve kterém žijeme. Se zhroucením tradiční levice nastalo velké vakuum. Ve Vietnamu a Alžíru bylo hnutí vedeno buďto komunisty (Vietnam) nebo sekulárními nacionalisty (Alžír).

Dnes jsou následovníci iráckých komunistů – jejichž vůdcové byli věšeni vojáky britského impéria – na všech úrovních nestoudnými kolaboranty.

Ozbrojený odpor je vedený náboženskými skupinami, bývalými baasisty a v určitých oblastech iráckými nacionalisty. Achillovou patou je pro odpor jeho dosavadní neschopnost vytvořit národněosvobozeneckou frontu.

Zarkáviho skupina al-Kajdy začala působit v zemi až po americké okupaci. Je jen nepatrnou menšinou, jejíž taktika je odsuzována většinou Iráčanů, kteří jsou proti okupaci.

Existuje zde také politický odpor Muktady al-Sadra a

jeho frakce, jejichž zázemí je v předměstí Bagdádu a chudinských čtvrtí Basry a dalších měst na jihu Iráku. Ten bude požadovat stažení všech cizích vojsk a nesouhlasí s trvalými základnami USA v zemi.

Pokud vedoucí postavy Spojené irácké aliance (UIA – slovní hříčka, záměnou I za S získáme USA) Abdul Azíz al-Hakim a šíitský duchovní Ali Sistání – nemluvě o podvodníkovi Ahmedu Čalabím – kapitulují, odpor se rozšíří na jih Iráku.

Podle mého názoru, požadovat a akceptovat volby pod ochranou cizí okupační imperiální armády může vést jen k další kolaboraci. Sistání se prezentuje jako Gándhí. Ale Indie má velmi odlišnou historii a Gándhí volal v době vrcholící druhé světové války po odchodu britských vojáků z Indie.

Americká administrativa byla rozdělena v tom, kdo má vést Irák. První volbou byl Allávi, druhou volbou je Sistání/al-Hakim/Čalabí. Ale pokud Sistáního režim nebude schopen dosáhnout rychlého stažení, domeček z karet by se mohl rychle zhroutit.

Od roku 2003 jsme mohli být svědky dvou útoků na Fallúdžu, povstání v Nadžáfu, voleb a dosazení další prozatímní vlády. Jak se změnil a vyvinul odpor od té doby?

Fallúdža je dnes v arabském světě něco jako pro Evropany Guernica. Město bylo zničeno, jeho obyvatelé zabíjeni, mučeni,

stali se z nich lidé bez střechy nad hlavou, jejich děti osiřeli. Tragédií je, že na rozdíl od prvního útoku zůstal Sistání v listopadu zticha.

Jinými slovy, blok, kterému předsedá, se smířil se zničením Fallúdži výměnou za návrat k moci. Tato událost značí první vážné porušení irácké jednoty.

Volby byly Washingtonem původně považovány za ústupek; bude lepší když povstání rozdrtí Sistání, než kdyby to měli dělat Američané. Stejně jako je lepší když palestinský odpor potlačí Abu Mazen (Muhammed Abbás) než Ariel Šaron.

V okupované zemi imperialismus vždy rozděluje a panuje – příklady z minulosti jsou Indie, Afrika, Vietnam, Korea, Kypr, Irsko a arabský východ. Americké imperium bude chtít klientský režim a bude používat jednu skupinu proti druhé.

Alláviho proti Sistánímu; ozbrojené skupinky odporu proti al-Sadroví. Proto je nezbytná minimální jednota na politické úrovni. Kdyby býval Sistání, jakožto hlas majoritní komunity, odsoudil zničení Fallúdži, vytvořilo by to základ pro jistou formu jednoty. Takže se podle mého názoru odpor v Iráku za poslední dva roky vyvíjel velice pomalu. Což je pro Irák tragédií.

To, co provádějí Spojené státy v Iráku se dá rozdělit na tři oblasti: vojenskou, politickou a ekonomickou. Do jaké míry je odpor v Iráku narušuje?

Ozbrojený odpor znemožnil

v zemi vládnutí a to včetně Bagdádu, města s několika miliony lidí. Co se týče ekonomiky, bylo zaměřeno na zahraniční společnosti a ropovody účinné. Ropnou společnost Halliburton vítají v Bašce, nikoliv však v Bagdádu.

Je to první skutečná neoliberální okupace a třetí největší přítomnost v zemi mají – hned po Američanech a Britech – soukromé armády najímané firmami.

Před několika měsíci byl zastřelen jeden jihoafrický žoldák. O několik měsíců později se ukázalo, že to byl jeden z těch, kteří mučili jihoafrického aktivistu Steva Bika. V té době jsem byl v Jižní Africe a mnoho lidí se radovalo.

Může odpor zvítězit? A co by to znamenalo?

Stažení cizích vojsk, žádání vojenské základny a kontrola Iráčanů nad iráckou ropou by znamenalo vítězství. Ale dopustí Spojené státy, aby se tohle stalo?

Henry Kissinger volal po balkanizaci Iráku. Jediná skupina, která je na to připravená jsou Kurdové, pod podmínkou, že dostanou ropné věže. Ani Turci – ze svých vlastních hanebných důvodů – ani zbytek Iráku není připraven něco takového přijmout.

Je to smutné, ale nedostatek celkové politické perspektivy na straně vojenského a politického odporu je velice vážnou slabinou.

*Překlad J. Májiček
- redakčně kráceno -*

Kontakt na Socialistickou Solidaritu:

Telefon: 604357215
E-mail: info@socsol.cz
Adresa: P.O. Box
1002, 11121 Praha 1
Aktuální informace o nás najdete také na internetové adrese
www.socsol.cz.

Ukrajina po volbách

Dva týdny, v nichž se oči celého světa upíraly směrem ke Kyjevu, skončily. Už není „rozdělená Ukrajina“, nejsou „oranžoví“ ani „modří“, média již nevěští zemi „občanskou válku“. Vše je nyní zřejmě v tom nejlepší pořádku.

Na pokraj chaosu vrhlo Ukrajinu po 22. listopadu druhé kolo prezidentských voleb. Poté, co státní úřady přisoudily prvenství provládnímu kandidátu a dosavadnímu ukrajinskému premiérovi Viktoru Janukovyčovi, opoziční kandidát Viktor Juščenko jeho vítězství okamžitě napadl. Volby prohlásil za zfalšované. Na několik set tisíc Ukrajinců vyšlo ze svých domovů. Odpůrci kučmovsko-janukovyčovského režimu zaplavili ulice a utopili Kyjev v oranžové, na hlavní třídě během několika hodin vyrostlo jako výraz nenásilného odporu stanové městečko, svou podporu protestnímu hnutí vyjádřili představitelé univerzit i většina velkých ukrajinských měst. Ke Kyjevu byli staženi policisté z širokého okolí, aby jejich část vzápětí přísahala věrnost ukrajinskému národu a Viktoru Juščenkovi. Kolovaly informace o tom, že k městu byly povolány vojenské jednotky, aby zanedlouho ministr národní obrany prohlásil, že vojsko nikdy nezasáhne proti ukrajinskému lidu. Vedle „oranžových“ se v ulicích objevovaly více či méně početné skupiny „modrých“, ve většině případů to horníků z východní části země. Aneb jak pravila ukrajinská opozice i zahraniční média, Janukovyčem placení „stoupenci“ a propagátoři protijuščenkovských

tendencí. A tak dále. A samozřejmě – vše pod drobnohledem kamer mezinárodní politiky.

Neboť vedle volby mezi větší a menší mírou demokratické kontroly znamenal výsledek prezidentského klání pro Ukrajinu i usměrnění jejího dalšího zahraničního vývoje. Tak byla alespoň situace chápána a interpretována. Proevropský Juščenko, proruský Janukovyč. Óda na černobílé vidění světa. Avšak nepsané zákony politického pragmatismu velí – mezi kapitálem ruským a evropským není rozdílu, stejně jako není moudré znepřátelit si kohokoli ze svých mocných sousedů. A to ať již se jmenují Juščenko nebo Janukovyč. Viktor, těší mě.

Inu, zatímco politici celého světa tahali za neviditelné nitky, v ulicích Kyjeva se rozhořela takzvaná oranžová revoluce. Dokázala rozdělit Ukrajinu a glorifikovat vůdce opozice Viktora Juščenka. Tomu se po nezdařeném pokusu o otravu jeho osoby takřka poštěstilo stát se v očích ukrajinského lidu mučedníkem. Vida. Nadšený propagátor myšlenek Václava Klause a obdivovatel slovenských ekonomických reforem, které této zemi vedle strmé křivky ekonomického růstu přinesly i armádu nezaměstnaných a hladovějících, tak téměř

získal svatozář. Ne nadarmo bývá ukrajinská oranžová revoluce přirovnávána k československému listopadu 1989. Aneb lidé v ulicích míní, politik mění. Neboť jaká myšlenka spojovala po ony dva týdny „oranžové“ Ukrajince? Byly to svoboda a demokracie. A jen velmi nepravděpodobně to byla vize strmého ekonomického růstu a neustále se zvyšující nezaměstnanosti, jejichž propagátorem ve svém důsledku Juščenko je. Nicméně, tyto úvahy jsou dnes již nepodstatnými.

Neboť kam tato oranžová revoluce dospěla? Nejvyšší soud nařídil opakování sporného druhého kola prezidentských voleb. „Oranžoví“ oslavují. Je téměř jisté, že se příštím ukrajinským prezidentem stane opoziční Viktor Juščenko – což znamená vítězství. Skutečně? Úřadujícímu prezidentovi Leonidu Kučmovi se podařilo prosadit ústavní zákon týkající se změn prezidentských pravomocí. A budoucí první muž Ukrajiny se tak stává pouhou bezvýznamnou loutkou na scéně doposud hraného divadla. K faktické změně tedy nedochází a nedojde. Přesto však, zdá se, všechny strany jsou upokojeny. Nikdo se ničemu nediví a nikdo zřejmě neví. A „oranžoví“ dnes oslavují vlastní porážku.

Alžběta Švarcová

Tsunami - katastrofa pouze přírodní?

Dne 26.12. 2004 se přes jihovýchodní Asii přehnala tsunami. Je to jedna z nejničivějších přírodních tragédií posledního století. Její síla by se dala přirovnat k 1 milionu atomových bomb svržených na Hirošimu. Zemětřesení, které vzniklo podsouváním Indické desky pod Barmskou dosáhlo 9. stupně Richterovy škály, vyvolalo tsunami. Usmrtila kolem 168 000 lidí a ukázala jak které země a firmy jsou solidární. Obzvláště některé firmy byly štědré. Opravdu, lichotivý obrázek – Někdo z obrovské společnosti, jak předává šek, nejraději v televizi, charitativní organizaci. Možná by mělo být podmínkou zveřejňovat i zisky firem zároveň s předáním šeku. Aby si člověk uvědomil jak moc jsou velké firmy lakomé, nebo solidární?

Firma	Finanční pomoc	Zisk
Vodafone	1 milion	10 miliard
Asociace fotbalových klubů	50 000	47 milionů
British Petroleum	1,6 milionu	9 miliard
Tesco	100 000	1,7 miliard

Počet mrtvých a rozsah škod mohl být mnohem nižší. Vědci a úřady měly zhruba 90 až 120 minut na vyvolání poplachu. Havajská základna vyslala první zprávu, že tichomořským státům tsunami nehrozí. Druhá zpráva informovala o možném vzniku tsunami. Sumatra byla první zasaženou oblastí. Pracovníky meteorologické stanice v Madrásu napadlo, že z takového zemětřesení by mohla vzniknout tsunami. Ale nechtěli dělat paniku, tak pouze poslali zprávu o zemětřesení do Dillí. Ať si poradí.

Úřady v Thajsku měly výstražné informace včas, ale nevyhlásili poplach. Proč? Báli se negativního dopadu na turisty.

Minulý rok (2004) představitelé asijských zemí odmítli návrh vlastních seizmografů na zřízení systému, který by monitoroval možný výskyt tsunami. Byl odmítnut kvůli vysoké ceně. Je tedy systém, který by varoval před tsunami jen privilegium vyspělých zemí světa?

Obranou může být silná ekonomika. Bohaté země mají dokonalejší varovné systémy a obyvatelstvo je vzdělanější. I vzdělanost může zachránit život.

Nechyběl pouhý systém, ale spolupráce a dřívější informovanost o možném nebezpečí tsunami – hlavně lidí, kteří žijí u pobřeží. Jedná se o nejnižší vrstvu. Smutný je fakt, že se někteří šli podívat ke břehu, protože nevěděli co tsunami je a jak vypadá. Smutné je i to, že by se mohlo hodně lidí zachránit tím, kdyby byli informováni pouhou čtvrtinou předtím než dorazila tsunami. Protože pouhých 15 minut by stačilo, aby se lidé dostali dostatečně daleko od

pobřeží. Některé domy by mohly dnes ještě stát. Pokud by nebyly stavěny tím nejlevnějším možným způsobem. Na rozdíl od hotelů pro turisty. Není to ale způsobeno jen chudobou, ale i korupcí. Někdo přece musí povolit stavbu...

Za rekreačními centry stojí většinou kapitálově silné firmy. Tudíž pro ně nebude velký problém hotely opravit, aby dál mohly vydělávat.

K politování není jen tato tragická situace, ale i částky, které jsou dluženy. Indonésie dluží 150 biliónů (ano, biliónů) dolarů. Což je 65% jejich HDP. Dluh z větší části narostl díky Suthartovu režimu. Proč? Možná tím, že Sutharta byl dosazena podporován Západem. „Pařížský klub“ bohatých národů spolkně zhruba polovinu. Peníze, které by měly pomoci rekonstruovat zničené oblasti, poputují do kapes bankéřů IMF a Světové banky.

10,1 biliónů dolarů, to je dluh Srí Lanky. Amerika nehodlá v žádném případě dluhy odpustit. Pouze odložit. Toto rozhodnutí přijalo za své i několik dalších zemí. Neměl by snad bohatý Západ stornovat tyto dluhy? Ale ono to je vlastně ekonomicky nevýhodné...

Chvályhodná je ale pomoc, kterou poskytly a poskytnou některé země a organizace. Již darované finanční obnosy se každým dnem mění, ale mnohem konkrétnější řešení vzešlo z konference v Jakartě. Výsledkem summitu bylo příslibení 4,3 miliardy dolarů. Tyto peníze budou darovány později. Nejštědřejší bude Austrálie, která uvolní 815 milionů dolarů, Německo 660 mil. dolarů, EU věnuje 529 mil. dolarů, Světová banka daruje 250 mil. dolarů. Česká

vláda do budoucna uvolní 9,3 milionů dolarů. Ale OSN potřebuje nyní 977 milionů dolarů. Ihned. Tyto peníze, pokud se vyberou, pomohou 5 milionům lidí v prvních 6 měsících. Dokonce si i stát odpustil danění rádcovských SMS (6 Kč ze 30 Kč). I banky, po delší době, přestaly účtovat poplatky za převody na konta humanitárních organizací.

Humanitární akce má i přes velkou snahu taky velké omyly. Některým šlo předejít. Třeba letecky dopravená balená voda přes půl planety – doprava dražší než pomoc. Doprava dek – Asie je jedno ze světových center levné výroby textilií. Mezinárodní Červený kříž převezl 12 000 stanových plachet z Ugandy. Zde je více než milion válečných uprchlíků a trvalý nedostatek všeho.

Samozřejmě i USA splnila svou roli solidární velmocí. Daruje 350 mil. dolarů. Průměrně to vychází na 15 centů za osobu. Každý týden války v Íráku stál 1 mld. dolarů. Takže peníze na bomby, vojenskou výzbroj a tanky jsou, ale zřejmě už nezbyly na stavbu domů a obnovu jihovýchodní části Asie. V tancích lidé bydlet nebudou a patron se taky nenají. Ale neponičená americká základna na ostrově Diego García v Indickém oceánu (ano, sloužila k bombardování Afghanistanu a Íráku) velmi rychle zareagovala a začala pomáhat. Francouzský prezident Chirac se vyjádřil, že Bush z toho akorát pro sebe dělá propagandu a snaží se, aby lidé zapomněli na válku a nynější okupaci v Íráku. Ale i tak, částka 350 mil. dolarů – to je chabá pomoc od nejbohatší země světa.

Skupina G8 bude na červencovém summitu ve Skotsku projednávat konkrétní návrh ministra Browna a) zdvojnásobení rozvojové pomoci

b) odpustění dluhů

c) nová pravidla světového obchodu

Bod návrhu odpustění dluhů se týká pouze dluhů u mezinárodních organizací (80 miliard dolarů). Je ale velmi nepravděpodobné, že by všechny státy G8 schválily odvádění 0,7 % jejich HDP na humanitární pomoc. Jak to žádá i OSN.

Otázkou však zůstává, jestli by nás tolik zajímalo zemětřesení a tsunami v Asii, kdyby tam nebylo tolik zahraničních turistů včetně Čechů? A přispěly by státy takovými částkami, kdyby tam nezemřeli jejich občané?

Pomoc by byla zjevně nižší, kdyby se v tom tolik neangažovala média. Proč se média více nezajímají více o Súdánce v uprchlických táborech v Dárfúru. Proč nepokračují sbírky a dobročinné akce pro Bangladéš, kde koncem dubna zemřelo 140 000 lidí při záplavách? Ano, vybrané prostředky na pomoc byly zcela nedostačující. Zřejmě proto, že mediální vliv byl příliš krátký. A co již zmiňovaný případ Ugandy? Kdo nahradí těch 120 000 chybějících stanových plachet? A co třeba 240 000 lidí, kteří denně zemřou na AIDS? Doufejme, že slíbená pomoc bude dodržena i poté, co zájem médií ochabne. Snad jihovýchodní Asie opravdu dostane slíbených 4,3 miliardy dolarů. Doufejme, že se sliby nerozplynou poté, co média obrátí svou pozornost jinam. Doufejme, že se ty sliby promění v opravdové peníze. I Německo by mělo splnit svůj slib, že zřídí podmořský systém kontroly tsunami. Bude stát 45 milionů euro a Německo zaplatí 40 milionů euro. Systém by měl být hotov do 3 let...Uvidíme. Každopádně to je dost velká katastrofa, aby se začalo už konečně něco dělat.

Gizela